

[Niels Helveg Petersen.]

på mindre end 3-5 år, så uanset hvorledes man end vurderer mulighederne for en udvidelse af fællesmarkedet, så kan det konstateres med markedsministerens ord, at størstedelen af 1970'erne vil gå, før der er nogen udsigt til, at Danmark eller noget andet nordisk land er medlem af fællesmarkedet.

I denne situation, hvor vort medlemskab altså under ingen omstændigheder er lige om hjørnet, er Danmarks markedspolitik selysagt uændret. Danmark er fortsat ansøger om at være medlem i fællesmarkedet uden betingelser. Det radikale venstre støtter denne ansøgning. Vi har den opfattelse, at nordisk enighed og en nordisk løsning, som tegner sig, kun kan være til styrkelse for de nordiske lande over for fællesmarkedet. Jeg kan forestille mig mange situationer, hvor et nordisk økonomisk samarbejde vil være til fordel for de nordiske lande i forhandlinger med fællesmarkedet. Jeg kan forestille mig situationer, hvor et sådant samarbejde vil være uvurderligt for de nordiske lande, men jeg kan ikke forestille mig én eneste situation, hvor et nordisk økonomisk samarbejde kunne være til skade for de nordiske landes forhandlingsposition i forhold til fællesmarkedet.

Der er i fællesmarkedsforhandlingssituationen mange ukendte faktorer. Der er bl. a. et problem vedrørende priserne på vore landbrugsvarer. Der er andre problemer om ansøgerlandenes indpasning, som det i dag er vanskeligt at skabe sig noget overblik over. Jeg tror ikke, man kan afvise, at årene, der nu kommer, ligesom kan åbne op for, at andre modeller skal tages i anvendelse, kan vise, at der kan opstå interesse for andre former for tilknytning, end man hidtil har antaget — ikke at noget sådant i og for sig skulle være ønskeligt, men at det vil komme som et nødvendigt resultat af udviklingen inden for fællesmarkedet.

Med den ordning, der nu er skabt, er de enkelte nordiske lande fortsat frit stillet i forhold til fællesmarkedet. Ikke mindst vil jeg pege på, at den faseforskydning, der finder sted derved, at toldunionen træder gradvis i kraft, for den første halvdels vedkommende 1. januar 1972 og for den sidste halvdels vedkommende 1. januar 1974, giver os alle muligheder for at følge den europæi-

ske udvikling og tilpasse det nordiske samarbejde til den europæiske udvikling. Der tegner sig i redegørelsen en helhedsløsning, som man hele tiden har været klar over måtte skabes.

Der er indgået adskillige kompromiser; vel alle de nordiske lande har måttet give betydelige indrømmelser. Men jeg tror også, at man ud fra en overfladisk opgørelse — som det jo kun kan blive, fordi det er så kort tid siden, man er blevet bekendt med resultaterne — må konstatere, at danske økonomiske interesser er blevet varetaget i disse forhandlinger. Det har jo været det stående udtryk om disse forhandlinger, at der skulle tilvejebringes en afbalanceret helhedsløsning, der var til fordel for alle nordiske lande. Noget sådant synes at være forhandlet til ende. For Danmarks vedkommende er der især grund til at pege på, at der er suspensioner — både tidsubestemte og tidsbestemte — som vil fjerne en meget betydelig del af de betænkeligheder, som dansk industri har givet udtryk for, lige så vel som en meget stor del af industriens bekymringer må bortfalde i lyset af den faseforskydning, som der også er tale om.

Hvad landbruget angår, vil landbrugs-samarbejdet på kort sigt kunne give dansk landbrug betydelige indtægter. Det er vanskeligt at vurdere udbyttet af det langsigtede landbrugssamarbejde, og jeg skal ikke forsøge det her, men jeg vil dog gerne sige til hr. Per Federspiel, at et kontant udbytte eller ekstra udbytte for dansk landbrug på 400 mill. kr. i det korte sigt dog ikke er noget ubetydeligt resultat. Det er for det første ikke ubetydeligt, fordi det ligesom her er første gang, man principielt i den slags forhandlinger opnår anerkendelse af, at landbrugsvarer skal behandles nogenlunde ligeligt med industrivarer. Det er for det andet slet ikke noget ubetydeligt beløb i forhold til det, der igennem tiderne har været mellem landbrugets organisationer og regeringerne under forhandlinger om landbrugsstøtte. Set i det perspektiv er det i hvert fald ikke noget ringe beløb.

I slutfasen af disse forhandlinger har der været tale om embedsmandsforhandlinger. Ser man tilbage, må man nok finde, at den form for forhandling, der her blev fundet på Helsingforsmødet, var en god form. Det var ikke ikke politiske forhandlinger, det var ikke